

ԻՐԱՔԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆ

Իրաքի հայոց թեմի առաջնորդարանի դիվանի կողմից Մայր Աթոռ ուղարկված պաշտոնական մի հաղորդագրությունից քաղվածաբար «Էջմիածին» ամսագրի ընթերցողների ուշադրությանն ենք հանձնում մի շարք տեղեկություններ:

Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի կարգադրությամբ և Իրաքի հայոց թեմի Ազգային Կեդրոնական Վարչության հրավերով, 1979 թ. ապրիլի 27-ին Իրաքի հայոց թեմի առաջնորդական տեղապահ է նշանակվում Նյու Ջորգիի (ԱՄՆ) Ս. Աստվածածին եկեղեցու հոգևոր հովիվ և Մայր Աթոռի միաբան Ս. Ավագ վարդապետ Ասատուրյանը, որը ձեռնհաստերեն վարում է այդ պաշտոնը ժամանակավորապես:

1979 թ. նոյեմբերի 28-ին Բաղդադում գումարվում է Իրաքի հայոց Ազգային Կեդրոնական Վարչության և ջրջանների թաղական խորհուրդների խառն ժողովը և միաձայնությամբ Իրաքի հայոց թեմի առաջնորդ ընտրվում Ս. Ավագ վրդ. Ասատուրյանը՝ չորս տարվա համար:

Սույն արժանավոր ընտրության արդյունքը պաշտոնական գրությամբ ուղարկվում է Իրաքի կառավարությանն առընթեր Կրոնական և Կալվածոց մինիստրություն՝ առի վավերացում:

1980 թ. ապրիլի 11-ին, ուրբաթ օրը, արդեն ստացվել էր կառավարական վավերացումը, որը հաստատում էր Ս. Ավագ վարդապետի առաջնորդական պաշտոնը:

Այս առթիվ Իրաքի հայոց Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ առաջնորդամիստ՝ եկեղեցում տեղի է ունենում հանդիսություն, որին ներկա է լինում նաև Մայր տաճարի լուսարարապետ Ս. Հուսիկ արքեպ. Սանթրոյանը, որը հովվական այցելությամբ գտնվում էր Իրաքում:

Հանդիսության ժամանակ հետևյալ իր

ուխտն է կատարում նորընտիր առաջնորդ հայրը՝ Ս. Սեդանի առաջ ծնրադիր:

«Ես, Աագ Վարդապետ, նորընտիր առաջնորդ Իրաքահայ թեմիս, ուխտեմ եմ խոստանալ առաջի Աստուծոյ եւ Սրբոհւոյ Աստուածածնին եւ առաջի Սուրբ Հայրապետաց Հայաստանեայց Եկեղեցոյն եւ առաջի Աստուածընտիր Հայրապետին մերոյ Տեառն Տեառն Վազգենի Առաջնոյ Կաթողիկոսին Ամենայն Հայոց եւ ի ներկայութեան հոգևոր դասու եւ հաւատացեալ ժողովրդեան՝ կալ եւ մնալ ցմահ հաւատարիմ միաբան Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի եւ կատարեալ հնազանդութեամբ ու կրօնաւորական ողջախոհութեամբ ծառայել Հայաստանեայց Առաքելական Ս. Եկեղեցոյ եւ Հայկազնեայց Ազգիս Հայոց:

Այլ եւ ուխտեմ հաւատարիմ քաղաքացի մնալ Իրաքի օրինեալ հողին եւ հանդիսանալ օգնական անոր քարեխնամ իշխանութեանց: Փառք Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն»:

Ուխտի կատարումից հետո եկեղեցու զանգերի դողանքների և երգեհոնի ընկերակցությամբ կատարվում է «Էջ Միածինն ի Հօրէ» շարականը, և Ս. Հուսիկ արքեպիսկոպոսը նորընտիր առաջնորդին հանձնում է առաջնորդական պաշտոնական «առան» և նրան առաջնորդում առաջնորդական Աթոռ:

1980 թ. փետրվարի 7-ին նորընտիր առաջնորդ Ս. Ավագ վրդ. Ասատուրյանն այցելում է Բասրայի հայ համայնք՝ ընկերակցությամբ Ս. Օջական քհն. Գրլընյանի: Հաջորդ օրը առաջնորդ հայր սուրբը Հայ Երիտասարդաց Միության սրահում ներկա է գտնվում իրաքյան հեղափոխության տարեդարձի հանդիսությանը և խոսք առնելով շեշտում՝ Իրաքի համար այդ հեղափոխու-

թյան կարևոր խորհուրդը և արձանագրած աննախընթաց բարիքները Իրաքի ժողովրդի համար:

Բասրայում գտնված օրերին, ուրբաթ օրը, փետրվարի 8-ին, առաջնորդ հայրը ս. պատարագ է մատուցում Վարդանանց տոնի առիթով և քարոզով ոգեկոչում Վարդանանց հերոսների հիշատակը:

Փետրվարի 10-ին, կիրակի օրը, Բաղդադի հայոց Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցում, Վարդանանց տոնի առիթով, ս. պատարագ է մատուցում Ս. Ավագ վարդապետը և քարոզում օրվա տոնի խորհրդի և ազգային հայրենասիրական նշանակության մասին:

Հավարտ ս. պատարագի, Վեհափառ Հայրապետի անվանակոչության տոնի ա-

ռիթով, կատարվում է Հայրապետական մաղթանք:

Մարտի 7-ին, ուրբաթ օրը, կատարվում է մասնավոր հոգեհանգիստ Իրաքի հայոց Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցում՝ Իրաքի հայոց նախկին առաջնորդ Ս. Ասողիկ արքեպ. Ղազարյանի մահվան տարելիցի առիթով:

Ջերմորեն շնորհավորում ենք Իրաքի հայոց առաջնորդ Ս. Ավագ վարդապետի արժանավոր սույն ընտրությունը և բարեմաղթում, որ նրա առաջնորդության տարիներին Իրաքի հայ համայնքը, ազգային եկեղեցական ու մշակութային կյանքը է՛լ ավելի պայծառանա՝ ի մխիթարություն հավատացյալ հայ ժողովրդի և ի բարօրություն Իրաքի արաբ հյուրընկալ ազնիվ ժողովրդի հայրենական հաջողությունների:

ՀՈՎԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹՅՈՒՆ ԻՐԱԳԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻՆ

Վեհափառ Հայրապետի բարեհաճ կարգադրությամբ և Իրաքի հայոց թեմի առաջնորդ Ս. Ավագ վարդապետ Ասատուրյանի և Ազգային Կեդրոնական Վարչության հրավերով Մայր տաճարի լուսարարապետ Ս. Հուսիկ արքեպ. Սանթրուքյանը հովվական այցելության է մեկնում Իրաքի հայոց թեմ՝ տանելով Հայոց Հայրապետի ողջույններն ու օրհնությունները և նախագահելու Ավագ շաբաթվա և Ս. Զատիկի արարողություններին:

Մարտի 29-ին, շաբաթ օրը, Հուսիկ սրբազանը ժամանում է Բաղդադ և դիմավորվում առաջնորդ հոր, Ազգային Կեդրոնական Վարչության անդամների, հոգևորականության կողմից և առաջնորդվում մայրաքաղաքի հայոց Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ Մայր եկեղեցի, ուր մուտք է գործում «Հրաշափառ»-ով:

Երեկոյան ժամերգության ավարտին Ս. Հուսիկ արքեպիսկոպոսը ներկա ժողովրդին փոխանցում է Հայոց Հայրապետի ողջույններն ու օրհնությունները: Ապա առաջնորդվում է առաջնորդարանի դահլիճ, ուր նրա ժամանումը ողջունում են թեմի պատասխանատու անձինք:

Մարտի 30-ին Ազգային Կեդրոնական Վարչության նախագահ դոկտ. Հասրաթ Միքայելյանն իր բնակարանում պաշտոնական ընդունելություն է կազմակերպում ի պատիվ սրբազան հոր:

Մարտի 31-ին, երկուշաբթի օրը, սրբազանը, ընկերակցությամբ Ս. Ավագ վարդապետի, հովվական այցելություն է տալիս Մուսուլի հայ համայնքին և տեղի Ս. Էջ-

միածին եկեղեցում հավաքված բազմությանը հաղորդում Հայոց Հայրապետի ողջույնն ու օրհնությունները: Երեկոյան Մուսուլի հայ համայնքը ճաշկերույթով պատվում է Մայր Աթոռի ներկայացուցչին:

Մուսուլում գտնված օրերին Ս. Հուսիկ արքեպիսկոպոսն ընդունում է բարիգալության այցելությունը տեղի ասորի կաթոլիկ և ասորի օրթոդոքս եկեղեցիների առաջնորդների:

Ապրիլի 1—4 օրերին սրբազանը և առաջնորդ հայրը այցելության են մեկնում Դրհոգ և Զախտ և ապա Քերքուկ: Ամենուրեք Ս. Հուսիկ արքեպիսկոպոսը հաղորդում է Հայոց Հայրապետի ողջույններն ու օրհնությունները և ի դեմս Հայոց Հայրապետի՝ արժանանում խանդավառ ընդունելության և բարեմաղթությունների:

Բաղդադ վերադառնալով սրբազանը Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցում նախագահում է Ավագ հինգշաբթիի եկեղեցական արարողություններին, կատարում Ոսկեվալի կարգը և գիշերը նախագահում Հըսկման արարողությանը:

Ս. Հուսիկ սրբազանը ապրիլի 6-ին, Ս. Հարության հրաշափառ տոնի առիթով, Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցում ս. պատարագ է մատուցում՝ խոսնելու հայ հավատացյալների ներկայությամբ:

«Հար մեր»-ից առաջ պատարագիչ սրբազանն ընթերցում է Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի զատկական քարոզը, որը տպագրվել է «Էջմիածին» ամսագրի սույն համարում (էջ 3):

Այնուհետև պատարագիչ սրբազանն ըն-

թերցում է Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի սրբատառ կոնդակը, որով նորընտիր առաջնորդին իրավունք էր տրվում կրելու մանուշակագույն ծաղկյա փիլոն: Տ. Ավագ վարդապետը բարձրանում է ս. խո-

կարդում Իրաքի Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միության Տան մեջ՝ «Մայր Աթոռի գանձերը» թեմայի շուրջ: Իսկ հաջորդ օրը, ապրիլի 9-ին, չորեքշաբթի օրը, սրբազանը դասախոսում է Բաղդադի Հ.Ե.Ե. Միու-

Մի պահ Բաղդադի հայոց Ա. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցում կատարված արարողությունից
(Ապրիլ 6, Ջատիկ)

րան, և Տ. Հուսիկ արքեպիսկոպոսը նրա ուսերի վրա է գցում մանուշակագույն ծաղկյա փիլոնը և հուզիչ խոսքերով շնորհավորում առաջնորդ. հոր եկեղեցանվեր և հանրօգուտ համեստ ծառայությունները:

Ժողովրդի հոգևոր ուրախությունը բազմապատկվում է, երբ սրբազանը հաղորդում է, որ նույն օրն իսկ ստացվել է Տ. Ավագ վարդապետի առաջնորդական պաշտոնը հաստատող հանրապետական հրովարտակը:

Հավարտ ս. պատարագի սրբազանն առաջնորդվում է առաջնորդարանի դահլիճ՝ ընդունելու զատկական շնորհավորություններ:

Ապրիլի 8-ին, երեքշաբթի օրը, Տ. Հուսիկ սրբազանը հետաքրքիր դասախոսություն է

թյան սրահում՝ «Հայաստանի պատմական վանքերը» թեմայի շուրջ:

Դասախոսություններից հետո տրվում են ճաշկերպներ՝ ի պատիվ Մայր Աթոռի ներկայացուցչի:

Ապրիլի 10-ին, հինգշաբթի օրը, Հուսիկ սրբազանը, ընկերակցությամբ առաջնորդ-վարդապետի և Ազգային Կեդրոնական Վարչության անդամ տիար Հայկ Բոստանջանի, պաշտոնական այցելություն է տալիս Իրաքի Կալվածոց և Կրոնական գործերի մինիստրության ընդհանուր տնօրեն տիար Աբբաս Արդ-Էլ Էմիրին և շնորհակալություն հայտնում Իր՝ Իրաք այցելության առթիվ ցուցաբերված բարյացակամության համար: Սրբազանը միաժամանակ բարեմաղթություններ է կատարում Իրաքի արաբ

ազնիվ ժողովրդի բարօրության և կառավարության հայրենամիտ աշխատանքների հաջողության համար:

Այս այցելության առիթով պրն. Աբրահամ Արդ-Էլ Էմիրը պաշտոնապես առաջնորդ Ավագ վարդապետին է հանձնում առաջնորդական ընտրության հանրապետական հրովարտակը:

Նույն օրը, երեկոյան, Իրաքի հայոց առաջնորդը և Ազգային Կեդրոնական վարչությունը, ի պատիվ Ս. Հուսիկ արքեպիսկոպոսի, ընդունելություն է կազմակերպում՝ նրա ծննդյան 60-ամյակի առթիվ: Ընդունելության ժամանակ սրբազանի ծննդյան հոբելյանը շնորհավորում և բարեմաղթություններ են կատարում ներկաներից ումանք:

Այս առթիվ առաջնորդ վարդապետը հայտնում է, որ իր միջնորդությամբ Հայոց Հայրապետը բարեհաճել է հաղդադում եկեղեցական-ազգային կյանքում ավելի քան 30 տարիներ հանրօգուտ ծառայություն մատուցած տիկին Աննա Չոպանյանին և տիկին Էոմեն Ստեփանյանին արժանացնել «Ս. Ներսես Ծնորհալի» շքանշանի, իսկ հաղդադի «Կոմիտաս» երգչախմբի բազմալստակ ղեկավար պրն. Կարապետ Քիշմիշյանին պարգևատրել է «Ս. Սահակ-Ս. Մեսրոպ» շքանշանով:

Այնուհետև Ս. Ավագ վարդապետը հրապարակավ ընթերցում է հայրապետական կոնդակները, որոնք տպագրվել են «Էջմիածին» ամսագրի սույն համարում (էջ 14, 15, 16):

Հայրապետական կոնդակներն ունկնդրվում են հոտնկալս, երկրորդությամբ և երախտագիտությամբ: Բոլոր ներկաների ծափողջույնների ներքո Ս. Հուսիկ սրբա-

զանը հրապարակավ հանձնում է շքանշաններն ու կոնդակները:

Օգտվելով առիթից Ս. Հուսիկ սրբազանը ջերմ շնորհակալություն է հայտնում նաև առաջնորդ Ս. Ավագ վարդապետին, Իրաքի Ազգային Կեդրոնական վարչությանն ու ողջ հայ համայնքին՝ իր հանդեպ ցույց տրված ջերմ հյուրասիրության և հարգանքի համար, որպես համեստ միաբան Մայր Աթոռի:

Ընդունելության ժամանակ խոսք է առնում նաև Ազգային Կեդրոնական վարչության նախագահ դոկտ. Հասրաթ Միքայելյանը և ընդհանուր խանդավառության մեջ հայտնում ի լուր ժողովրդյան, որ երախտագիտությամբ ստացվել է առաջնորդական ընտրության վավերացման հանրապետական հրովարտակը: Բոլորը հոտնկալս սրտագին ծափահարություններով իրենց երախտագիտությունն են հայտնում Իրաքի բարեխնամ կառավարությանը և Իրաքի հանրապետության նախագահ Նորին Վսեմություն Սատտամ Հյուսեյնին՝ Իրաքի հայ համայնքի հանդեպ ցույց տրված կառավարական բարձր ուշադրության համար:

Այնուհետև, այս բոլորից հետո, Ս. Ավագ վրդ. Սատտորյանը ներկաներին ծանոթացնում է Ս. Հուսիկ արքեպիսկոպոսի կենսագրությանը և Մայր Աթոռում նրա ծառայություններին:

Այս առթիվ հաղդադի հայ համայնքի կողմից սրբազանին, որպես հիշատակ, նվիրվում է ոսկյա գեղեցիկ մի մատանի:

Ս. Հուսիկ արքեպիսկոպոսը լավագույն տպավորություններով և հիշատակներով ապրիլի 16-ին վերադառնում է Մայր Աթոռ:

